

**Кључна питања за анализу постојећег стања и правилно дефинисање промене која се предлаже**

**Који показатељи се прате у области, који су разлози због којих се ови показатељи прате и које су њихове вредности?**

Показатељи који се прате у области која је регулисана Законом о уређењу судова су они који се тичу правосудне управе:

- сврсисходност надзорног механизма Високог савета судства и Министарства правде изражен пре свега кроз предузимање налаганих корективних мера;
- сврсисходност остваривања права странака и других учесника у поступку у погледу подношења притужби;
- заједнички ангажман Високог савета судства и Министарства правде у изради нормативних аката;
- квантитативно и квалитативно унапређенији општи акти који уређују организацију и систематизацију радних места (ефекат прибављања мишљења ВСС-а);

Индикатори за праћење показатеља:

- број обављених надзора над применом Судског пословника;
- број издатих корективних мера;
- број поднетих притужби/број основаних/број неоснованих притужби;
- број подзаконских аката у чијем доношењу је учествовао Високи савет судства;
- већа финансијска подршка Високом савету судства за кадровске и техничке капацитете;
- годишњи извештај о напретку Републике Србије о примени Закона о уређењу судова;
- број покренутих и окончаних дисциплинских поступака против судија како би се утврдило постојање и санкционисање несавесности њиховог рада.
- статистички подаци о раду судова у Републици Србији који су садржани у извештајима Високог савета судства;
- број издатих мишљења Високог савета судства.

**Да ли се у предметној области спроводи или се спроводио документ јавне политике или пропис? Представити резултате спровођења тог документа јавне политике или прописа и образложити због чега добијени резултати нису у складу са планираним вредностима? Који су важећи прописи и документи јавних политика од значаја за промену која се предлаже и у чему се тај значај огледа? Да ли постоје важећи документи јавних политика којима би се могла остварити жељена промена и о којим документима се ради?**

Намера да се оснажи судство, а кроз то посредно и испуне обавезе преузете у процесу европских интеграција, изискивала је потребу да Република Србија изради Националну стратегију реформе правосуђа за период од 2013. до 2018. године коју је Народна скупштина усвојила 1. јула 2013. године. Национална стратегија предвиђала је независност, непристрасност, стручност, одговорност и ефикасност правосуђа као пет основних начела реформе правосуђа. Идеја водиља Стратегије била је повезивање процеса реформе правосуђа са процесом европских интеграција, а као циљ Националне

стратегије поставља се припремање и оспособљавање судског система за нове изазове у складу са европским стандардима и вредностима, а уз вођење рачуна о праву Европске уније (правним тековинама Европске уније – *Acquis Communautaire*) и о препорукама и стандардима Савета Европе. У уводу Националне стратегије је наведено да ће спровођење неких од корака који су њоме предвиђени (и Акционим планом за њено спровођење) изискивати измене нормативног оквира, чиме би се спровеле препоруке у домену реформе нормативног оквира дате од стране Европске уније и Венецијанске комисије. У том смислу, препозната је и потреба за изменом уставног и законског оквира у области правосуђа. Национална стратегија је садржала одређене смернице у ком правцу и у погледу којих решења би требало мењати Устав. Међутим, она је политички акт и у том смислу није правно обавезујућа нити може бити „извор” уставних промена и промена правосудних закона. Национална стратегија представља политички план који треба да буде остварен правним средствима. Што се тиче општих смерница, Националном стратегијом реформе правосуђа идентификована је потреба измене Устава у делу који се односи на утицај законодавне и извршне власти на процес избора и разрешења судија, председника судова, носилаца јавнотужилачке функције, као и изборних чланова Високог савета судства и Државног већа тужилаца из реда судија, односно јавних тужилаца, уз прецизирање улоге и положаја Правосудне академије, као механизма уласка у правосуђе. Неопходност промене Устава у делу који се односи на правосуђе потврђена је и у Стратегији развоја правосуђа за период 2020–2025. године, коју је усвојила Влада 10. јула 2020. године.

У овој области спроводи се Ревидирани акциони план за Поглавље 23: Правосуђе и основна права који је ревидиран 10. јула 2020. године. У овом стратешком документу садржане су обавезе Републике Србије у процесу придруживања Европској унији. Као прелазно мерило предвиђено је да Република Србија промени Устав, имајући у виду препоруке Венецијанске комисије, у складу са европским стандардима и на основу обимног и свеобухватног процеса консултација и да се потом измени и допуне Закон о уређењу судова, Закон о седиштима и подручјима судова и јавних тужилаштава, Закон о судијама, Закон о јавном тужилаштву, Закон о Високом савету судства, Закон о Државном већу тужилаца и Закон о Правосудној академији.

Активности у овом стратешком документу које треба реализовати су између осталог:

1.1.1.2. Рад на усклађивању сета правосудних закона са Уставом, припрема радних верзија о изменама и допунама Закона о уређењу судова, Закон о седиштима и подручјима судова и јавних тужилаштава, Закона о судијама, Закона о јавном тужилаштву, Закона о Високом савету судства, Закона о Државном већу тужилаца и Закона о Правосудној академији и израда нацрта закона, што посебно подразумева:

- образовање радних група за израду текстова радних верзија измена и допуна правосудних закона;
- израда радних верзија сета правосудних закона и организовање јавних расправа ради давања примедба на нацрте;
- усаглашавање радних верзија сета правосудних закона са примедбама након одржаних јавних расправа;
- достављање нацрта правосудних закона на мишљење Венецијанској комисији;
- даље усклађивање нацрта правосудних закона са мишљењем Венецијанске комисије.

1.1.1.3. Доношење правосудних закона у Народној скупштини РС:

- Закон о уређењу судова;
- Закон о седиштима и подручјима судова и јавних тужилаштава;
- Закон о судијама;

- Закон о јавном тужилаштву;
- Закон о Високом савету судства;
- Закон о Државном већу тужилаца;
- Закон о Правосудној академији.

1.1.1.4. Избор нових чланова Високог савета судства у складу са донетим законима.

1.1.1.5. Усклађивање подзаконских аката.

Венецијанска комисија је саветодавно тело Савета Европе. Њен задатак је да пружи правне савете државама које желе да ускладе своје правне и институционалне структуре са европским стандардима и међународним искуством у области демократије, људских права и владавине права. Позивање на мишљења Венецијанске комисије у Ревидираном акционом плану за Поглавље 23 проузроковано је, између осталог, ставом Европске комисије да је Венецијанска комисија релевантни ауторитет по питању проглашења и промовисања стандарда у области владавине права, те да ће напредак Републике Србије у реформи правосуђа ценити у односу на оцену Венецијанске комисије о том питању. Из претходно наведених међународних и домаћих докумената следи да је промена Устава у делу правосуђа неопходан корак у даљем оснаживању владавине права и даљем усклађивању са европским правним тековинама и европским стандардима.

Поред тога чланом 2. Уставног закона за спровођење Акта о промени Устава Републике Србије („Службени гласник РС”, број 16/22), (у даљем тексту: Уставни закон) прописано је да ће се Закон о судијама, Закон о уређењу судова, Закон о јавном тужилаштву, Закон о Високом савету судства и Закон о Државном већу тужилаца ускладити се са Амандманима I до XXIX на Устав Републике Србије у року од годину дана од дана ступања на снагу Амандмана. Народна скупштина је на Десетој посебној седници у Дванаестом сазиву, одржаној 9. фебруара 2022. године, прогласила Уставни закон чиме је ступио на снагу. Имајући у виду одредбу члана 2. став 1. Уставног закона неопходно је Закон о уређењу судова, заједно са остала четири закона, донети најкасније до 9. фебруара 2023. године.

Закон о уређењу судова и остале пратеће законе неопходно је донети ради примене Акта о промени Устава Републике Србије, који је усвојила Народна скупштина 30. новембра 2021. године, потврђен на референдуму од стране грађана Републике Србије који је одржан 16. јануара 2022. године и проглашен у Народној скупштини 9. фебруара 2022. године.

Истовремена анализа актуелних европских стандарда у области судства проглашених и компилираних у мишљењима Венецијанске комисије која се односе на Републику Србију и на друге државе, као и критике представника струке и уставноправне науке још увек важећег Устава упућује на закључак да тренутно постоји одређени несклад између нашег уставног оквира и жељених стандарда које тежимо да достигнемо у области владавине права. Дакле, може се закључити да је један део уставноправних разлога за промену Устава у делу о правосуђу и доношење правосудних закона последица оправдане критике домаће и међународноправне научне и стручне јавности и да је преовлађујуће подстакнут активношћу Венецијанске комисије још 2007. године поводом Мишљења овог саветодавног тела Савета Европе о Уставу Србије из 2006. године.

Ради остваривања ових циљева потребно је израдити нови Закон о уређењу судова који ће на свеобухватан начин уредити пре свега разграничење послова правосудне управе између Високог савета судства и Министарства правде.

**Да ли су уочени проблеми у области и на кога се они односе? Представити узроке и последице проблема. Која промена се предлаже?**

Уочен је проблем у консултативном процесу који се одвијао између Министарства правде, других заинтересованих учесника из реда носилаца правосудних функција, али и представника цивилног сектора, а који је као такав истакнут од стране саветодавног тела Савета Европе Европске комисије за демократију путем права. Проблем се огледао у потреби ревидирања надлежности Министарства правде као дела извршне власти у домену надзора над применом подзаконског акта који уређује целокупни унутрашњи рад суда као правосудног органа тј. Судског пословника. Адресирање проблема извире и из измењеног уставног оквира који се тиче судске власти, с обзиром на фактички прокламовано јачање правосудног савета које даље треба операционализовати кроз прописивање законских надлежности свих актера у области правосуђа, укључујући и Министарство правде. Прецизно уређење питања које регулише Судски пословник је кључни недостајући елемент у важећем правном оквиру. Овим нацртима се ишло у сусрет испуњавању елементарног предуслова без којег се не може даље приступити превазилажењу уоченог изазова који се тиче разграничења надлежности у обављању послова правосудне управе. Овим нацртом се најпре приступило дефинисању, такстативном нормативном техником, питања која се уређују Судским пословником као најзначајнијим подзаконским актом који се тиче унутрашњег рада суда. Потом је једна од кључних надлежности у обављању послова правосудне управе, оличена у надзору судова у вези са применом овог акта, устројена по моделу искључиво резервисане надлежности и за Министарство правде и за Високи савет судства, али и конкуретне надлежности за оба органа. Тиме су адекватно изворним позицијама, које су за Министарство правде постављене у Закону о министарствима, испраћене и даље надлежности у организационом смислу у односу на област правосуђа.

Следеће питање које је требало ревидирати је оно које се тиче овлашћења за доношење овог подзаконског акта. У том смислу, с обзиром на прецизно дефинисање круга питања за нормирање на том нивоу, изведена су надзорна овлашћења, а све ово коначно се рефлектовало на нужност прописивања заједничког доношења Судског пословника. Наиме, уместо досадашњег решења према којем је министар правде суверени доносилац овог прописа, уз једини организирајући елемент који се огледа у потреби прибављања мишљења председника Врховног касационог суда, сада правосудно тело у којем је оличено операционализовање изборних и других овлашћења у судској власти конкурише у поступку доношења Судског пословника и инволвирано је до нивоа заједничког доношења.

Спорна места која су одавно у пракси искристалисана су она везана за правне празнине и то врсту надзора која се обавља, али и суштинску последицу обављеног надзора. Опет, сада кроз јасно опредељена питања која се Судским пословником уређују, а самим тим и подлежу надзору, дефинисана су и, тренутно непостојећа у јасном облику, надзорна овлашћења.

Једна од кључних сугестија Венецијанске комисије односила се прописивање механизма који ће осигурати самосталност буџета Високог савета судства. Министарство правде је испунило ову препоруку не само у домену фазе припреме буџета (припрема и заступање буџетског предлога по угледу на решење резервисано за Уставни суд у нашем правном систему), већ у елиминисању надзорних овлашћења Министарства правде у извршењу буџета правосудног тела (према овом нацрту Министарство правде више није легитимисано да надзире како Високи савет судства троши средства за чије планирање и извршавање је надлежно).

## **Да ли је промена заиста неопходна и у ком обиму?**

Промена *status quo* је неопходна како би се опреационализовао Акт о промени Устава као процес чије иницирање и спровођење има утемељење у у кључном документу јавне политике који је спроведбени акт за Националну стратегију развоја правосуђа, а то је ревидирани Акциони план за Поглавље 23. Микро активност садржана у овом документу која се конкретно у ужем смислу бави овим питањем је она одређена под бројем 1.2.1.11.

У том смислу, приступило се адресирању активности кроз израду овог прописа ради усаглашавања са Актом о промени Устава.

Суштина и обим измена је у сразмери са уоченим проблемом, на темељу горе изнетог се између осталог тиче и:

- потребе ширења надлежности Високог савета судства у погледу праћења рада судова у сврху јачања квалитета и ефикасности;

- потребе инволвирања у поступку доношења Судског пословника, али и кроз учествовање у изради осталих подзаконских аката који остају у надлежности Министарства правде (вид институционалне сарадње);

- давање мишљења на правилнике о унутрашњој организацији и систематизацији радних места (министар правде даје сагласност на овај општи акт свих правосудних органа, па и судова, без ког одобрења они не могу да ступе на правну снагу – но извесна корективна подршка самом министру у овом случају ће бити мишљење Високог савета судства, као органа искључиво надлежног за одређивање броја носилаца судијске функције, чију потпору чини административни кадар, па је из тог разлога нужен овај ниво коордијације између Министарства правде и Високог савета судства).

Независност буџетске компонентне није могла да се реализије без интервенисања у овом Закону и брисања прописаног надзора Министарства правде који се према важећем решењу низ година остварује у односу на извршавање буџета ВСС-а.

**На које циљне групе ће утицати предложена промена? Утврдити и представити циљне групе на које ће промена имати непосредан односно посредан утицај.**

Предложена решења ће утицати на рад Високог савета судства и остваривање прокламоване независности судске власти на терену практичног домашаја који ће уследити кроз примену не само Закона о уређењу судова, него и преостала два Закона која су истовремено припремана у процесу усаглашавања са уставним променама. Независност и јачање правосудног тела кроз које се она остварује у административном смислу и на ниову изборних овлашћења, имаће кључне ефекте на крајње кориснике система, а то су сами грађани било они који као физичка лица остварују заштиту пред судом било они који кроз укључивање у неки облик привредних субјеката такође путем судова остварују своја права и правне интересе. Читав овај развојни нормативни процес се одвија ради јачања амбијента у којем владавина права има неприкосновено место и представља постулат и оквир дешавања свих активности. Предложена решења ће утицати и на само Министарство правде које ће са прецизним надлежностима и јасним правцима деловања са схрсисходним прописаним последицама, бити у могућности да једноставније и ефективније сервисира захтеве физичких и правних лица у оквирима повереног посла правосудне управе.

Све горе изнето неминовно води јачању правне сигурности, као једног од кључних елемената оснаживања економског абијента и просперитета друштва и у том

смислу. Инвеститори, како домаћи, тако и страни, своје привредне активности планирају на темељу степена извесности достигнутом у овом систему.

### **Да ли је промену могуће остварити применом важећих прописа?**

Промену није могуће остварити применом важећих прописа. Нормативно интервенција је апсолутно неопходно и извире из уставних промена примарно.

### **Квантитативно (нумерички, статистички) представити очекиване трендове у предметној области, уколико се одустане од интервенције (*status quo*).**

Квантитативни показатељи тренутног стања које годинама егзистира приказујемо на начин који најбоље осликава неодржост тренутних решења. Број спроведених надзора над применом Судског пословника, ограничавамо се на претходне три године, са разлога што ни претходне не одступају од вредности из овог временског оквира, који су резултирали адекватном корективном акцијом или пак дисциплинским поступком је раван нули. То показује несврхисходност тренутно прописаних оквира надлежности и начина остваривања који само одржава пасивност актера. Није циљ санкционисање уочених неправилности, ради пуке санкције. Циљ је ангажовање које ће довести до корективних акција, јер ни један систем, а нарочито не онај који је погођен многим системским мерама и егзистира на ниже средњем нивоу кадровске подршке, не функционише на нивоу који подразумева изостанак неправилности.

### **Какво је искуство у остваривању оваквих промена у поређењу са искуством других држава, односно локалних самоуправа (ако је реч о јавној политици или акту локалне самоуправе)?**

Одговор на ово питање ће се базирати на правном оквиру организације судства – поредбени приказ одређених држава чланица ЕУ. Овим нацртом задржане су врсте судова које постоје и према важећем решењу. Наиме, спољашње уређење судова и њихове надлежности су готово неизмењени, те су задржане врсте судова опште и посебне надлежности, са истоветним подручним простирањем уз једино термилошко усклађивање у домену назива Врховног касационог суда у Врховни суд.

#### **Норвешка<sup>1</sup>**

Норвешки судски систем има три инстанце и састоји се од 23 окружна суда, шест апелационих судова и Врховног суда. Спорове решавају и одбори за мирене који доносе пресуде у једноставним споровима и Национална судска управа, као независна агенција за заједничку администрацију судова. Мировна већа се традиционално не сматрају делом судског система. Судови посебне надлежности су Трибунал за индустријске спорове који решава предмете у вези с радним законодавством, и судови за консолидацију земљишта, који решавају спорове у вези с правом својине и употребом земље.

Окружни судови су надлежни за кривичне и грађанске спорове. Суде у већима од по троје судија, једног професионалног судије и двоје судија поротника. Један професионални судија може судити у оним случајевима у којима постоји потпуно признање окривљеног уз његову сагласност. Окружни судови суде у свим кривичним предметима у првом степену. У већини грађанских спорова окружни судови су судови

---

<sup>1</sup> Проф др Бојан Спаић, „Компаративна анализа уређења судова”

другог степена, док у првом степену одлучују одбори за мирење. Одбори за мирење се оснивају на нивоу општина. Имају три члана који нису правници и једнак број чланова које поставља општински савет на период од четири године. Одбори обављају медијацију у већини грађанских спорова и овлашћени су да доносе пресуде, али се пред њих не износе кривични спорови. Уз то, поједини предмети се не могу решити пред споровима за мирење у првом степену. Случајеви породичног права, ауторског права и притужбе против јавних власти не могу се изнети пред одборе за мирење. По правилу, у грађанским споровима одлучује професионални судија, осим у оним случајевима у којима је законом предвиђено да се укључи и двоје судија поротника. Апелациони судови одлучују по жалбама на одлуке окружних судова. У кривичним споровима судска већа чине двоје професионалних судија и пет судија поротника. За осуђујућу пресуду се тражи пет гласова, с тим што један професионални судија мора гласати за. Поротнике бирају градски одбори на период од четири године. У грађанским споровима се већа састоје од троје професионалних судија, уз могућност именовања двоје или четворо судија поротника које именује председник Врховног суда. Веће одлучује о томе да ли ће се поступак по жалби одвијати пред Врховним судом у кривичним споровима о којима су апелациони судови одлучили у првом степену и у грађанским споровима којима вредност спора прелази 100.000 НОК (нешто више од 10.000 ЕУР). Такође, Веће може одбити оне жалбе које очигледно не могу имати успеха. Врховни суд је касациони суд са седиштем у Ослу. Надлежан је за поступке по жалби на одлуке регионалних судова, одлучује о томе да ли је влада поступала у складу с норвешким правом и о уставности закона. Одлучује у већима од по 11 судија, а у ретким случајевима оцене уставности закона и неких темељних правних питања одлучује се у пленуму од 20 судија.

## **Аустрија<sup>2</sup>**

Редовни судови поступају у кривичним и грађанским споровима, док се израз судови јавног права односи на управне судове и на уставни суд. Управни судови баве се законитошћу управних аката, а Уставни суд оцењује уставност закона, законитост уредби и деловање изабраних званичника и функционера. У Аустрији је од 2008. до 2014. године радио Суд за азил, који је након 2014. постао саставни део Федералног управног суда. Постоје четири нивоа редовних судова: окружни покрајински виши покрајински и Врховни суд. Првостепену надлежност по правилу има окружни суд. За случајеве у којима је покрајински суд првостепени инстанционо виши суд је виши покрајински суд. Врховни суд је искључиво жалбени суд. Судови имају строго подељена грађанска и кривична одељења, а у Бечу и Грацу су одељења регионалних судова фактички подељена у посебне судове. Окружних судова има 115, са просторном надлежношћу која се углавном поклапа са територијом 95 административних округа, осим у случајевима у којима су окрузи веома велики. Тако у Бечу има чак 12 окружних судова. Окружни судови одлучују у грађанским споровима у којима вредност спора не прелази 15.000 евра, у кривичним споровима у којима запрећена затворска казна не прелази годину дана, и у неадверсаријалним грађанским и кривичним споровима, а воде и земљишне књиге. Суди судија појединац, а административне послове за које је суд задужен може обављати и судски помоћник. Регионалних судова има 18. Првостепено одлучују у грађанским и кривичним споровима који нису у надлежност окружних судова, одлучују по жалбама на одлуке окружних судова и воде неке регистре. Уз бројне

изузетке који подразумевају суђење у већима од по троје судија, правило је да

---

<sup>2</sup> Проф др Бојан Спаић, „Компаративна анализа уређења судова“

суди судија појединац. Четири виша регионална суда одлучују по жалбама на одлуке о којима првостепено одлучују регионални судови. Суди се у већима од троје или петоро

судија, са двоје судија поротника у случајевима радног и социјалног права и са једним судијом експертом у осталим грађанскоправним споровима. Врховни суд одлучује искључиво по жалбама на правна питања као касациони суд, одлучује о примедбама на рад судова и дисциплинским прекршајима судија. Као првостепени суд одлучује у споровима који укључују старије судије и тужиоце, а као апелациони суд ради у случајевима који укључују остале судије и тужиоце, адвокате и нотаре. Нема сталан број судија, већ се број судија утврђује по потреби, углавном између 50 и 60. Судије су подељене у чак 18 специјализованих одељења од по пет судија. У 11 управних судова одлучује се о законитости управних аката са Врховним управним судом као апелационим судом. Управни судови су надлежни за законитост појединачних правних аката управе, а о уставности и законитости општих управних аката одлучује Уставни суд. На савезном нивоу постоје и два посебна управна суда: Савезни управни суд и Савезни фискални суд. Савезни фискални суд одлучује у области јавних пореза и доприноса којима се баве савезни извршни органи, а Савезни управни суд одлучује по жалбама на одлуке које доносе савезни управни органи. Уставни суд суди у случајевима одговорности државе, споровима о надлежности између судова, судова и управе и између државних и регионалних власти, оцењује уставност закона и законитост уредби и других општих аката управе, законитост међународних уговора, одлучује о изборним жалбама, оптужбама за злоупотребу службеног положаја за неке изабране и постављене званичнике и по жалбама поводом кршења уставних права.

### Словенија<sup>3</sup>

Судови у Словенији се деле на судове опште надлежност и специјализоване судове. Судови посебне надлежности су установљени у областима социјалног и управног права. Редовни судови броје 44 локална суда, 11 окружних судова, четири виша суда, а на врху судског система налази се Врховни суд Републике Словеније (Врховно содишче). Локални судови (окрајна содишча) суде у првом степену за кривична дела мањег значаја, у грађанским споровима до одређене вредности, у предметима ометања поседа, закупа, најма, станарских односа и земљишних књига. И окружни судови (окрожна содишча) суде у првом степену у предметима који нису у надлежности локалних судова. Виши судови суде у другом степену по жалбама на одлуке локалних и окружних судова, а решавају и спорове о надлежност локалних и окружних судова. Виши судови опште надлежност имају седишта у Цељу, Копру, Љубљани и Марибору. Виши судови специјалне надлежности су судови за управно право и Суд за радно и социјално право

Виси судови суде у трочланим већима састављеним од председника већа, судије известиоца и судије члана у свим случајевима у којима законом није прописано да суди судија појединац. Врховни суд Републике Словеније одлучује као првостепени управни суд у споровима у којима законом није одређена надлежност другог суда, суди у другом степену у управним споровима када је законом предвиђена првостепена надлежност другог суда, суди у трећем степену поводом жалби на пресуде судова другог степена, одлучује о ванредним правним лековима, одлучује о споровима надлежности између судова нижег степена осим када је законом прописано другачије, одлучује о предности надлежности. Врховни суд води и евиденцију судске праксе домаћих и међународних

---

<sup>3</sup> Проф др Бојан Спаић, „Копмаративна анализа уређења судова”



судова и стара се о јединственој судској пракси. На општој седници Врховног суда доносе се начелна правна мишљења о јединственој примени закона, правна мишљења о судској пракси и утврђују се начини праћења судске праксе. Општу седницу сазива председник суда, а чине је све судије. Специјализовани првостепени судови у Словенији су четири радна суда и један суд за спорове у области социјалног осигурања. Другостепени суд за спорове који се воде пред специјализованим судовима је Виши радни и социјални суд. Ради у већима од троје професионалних судија. Врховни суд одлучује по жалбама на одлуке Вишег радног и социјалног суда. Управни суд одлучује у управним споровима. По жалбама на одлуке управног суда одлучује Врховни суд.

## Хрватска<sup>4</sup>

У хрватском Закону о судовима разликују се судови опште надлежности, судови посебне надлежности и Врховни суд. У судове опште надлежности убрајају се општински и жупанијски судови, док су судови посебне надлежности прекршајни судови, трговачки судови, управни судови, Високи трговачки суд, Високи управни суд, Високи прекршајни суд и Високи казнени суд. Општинских судова има 30, жупанијских 15, трговачких девет и четири управна суда. Првостепени судови су општински, трговачки и управни, као и жупанијски у случајевима прописаним законом. Другостепени судови су жупанијски у односу на општинске, Високи казнени суд када је жупанијски суд судио у кривичном предмету у првом степену, Високи прекршајни суд за прекршајне предмете општинских судова и за предмете пред управним органима када је прекршајни поступак у њиховој надлежности, Високи трговачки суд у односу на трговачке судове и Високи управни суд у односу на управне судове.

Општински судови (члан 18) решавају парничне, ванпарничне предмете и баве се извршењима, решавају оставинске предмете, земљишнокњижне предмете и воде земљишне књиге, решавају казнене предмете, осим оних за које је законом прописана стварна надлежност другог суда, решавају прекршајне предмете, осим оних за које је законом прописана стварна надлежност другог тела, одлучују о признању и извршењу страних судских одлука и одлука других тела које су у држави у којој су донете изједначене са судским одлукама, обављају послове међународне правне помоћи у поступцима из своје надлежности, обављају послове правосудне сарадње с државама чланицама Европске уније у поступцима из своје надлежности, а обављају и друге послове одређене законом. Жупанијски судови (члан 19): решавају о жалбама против одлука општинских судова, осим ако је законом друкчије прописано, решавају предмете у првом степену када је њихова надлежност прописана законом, спроводе истражни и јавнобележнички дисциплински поступак због дисциплинских престапа и одлучују о тим преступима у првом степену, кад је то одређено законом, одлучују о жалбама против одлука у дисциплинским поступцима због неуредности у обављању послова јавних бележника, кад је то одређено законом, обављају послове међународне правне помоћи у поступцима из своје надлежности, обављају послове међународне правосудне сарадње с државама чланицама Европске уније у поступцима из своје надлежности, осим у прекршајним предметима, спроводе извршење стране казнене одлуке, а обављају и друге послове одређене законом.

Врховни суд Републике Хрватске (члан 20): обезбеђује јединствену примену права и равноправност свих у његовој примени, одлучује о редовним правним лековима

---

<sup>4</sup> Проф др Бојан Спаић, „Копмаративна анализа уређења судова”

кад је то прописано посебним законом, одлучује о ванредним правним лековима против пуномоћних одлука судова у Републици Хрватској, решава о сукобу надлежности кад је то прописано посебним законом, разматра актуелна питања судске праксе те предлаже подручја за стручно усавршавање судца, судских саветника и судских приправника ради подизања ефикасности и квалитета правосуђа у целини, обавља друге послове одређене законом.

Трговачки судови (члан 21): одлучују у парничним и ванпарничним стварима када је то прописано посебним законом, поступају у регистарским стварима и воде судске регистре, одлучују о предлозима у вези с оснивањем, радом и престанком трговачког друштва, одлучују о предлозима за отварање стечајног поступка и проводе предстечајне и стечајне поступке, одлучују о уписима у уписник бродова и јахти у оним стварима које су Поморским закоником стављене у надлежност трговачког суда, ограничењу одговорности бродара, приговорима против коначне деобене основе за ликвидацију заједничке хаварије, ако законом за поједину врсту предмета није друкчије одређено, спроводе поступак признања страних судских одлука и арбитражних одлука у трговачким споровима, спроводе осигурање доказа за поступке за које су иначе надлежни, одређују мере осигурања у поступцима и поводом поступака у којима су иначе надлежни, обављају послове међународне правне помоћи у извођењу доказа у трговачким стварима, а обављају и друге послове одређене законом. Високи трговачки суд Републике Хрватске (члан 23): одлучује о жалбама против одлука које су у првом степену донели трговачки судови, решава сукоб месне надлежности између трговачких судова те одлучује о делегацији надлежности између трговачких судова, а обавља и друге послове одређене законом.

Управни судови (члан 22) одлучују: о тужбама против појединачних одлука јавноправних тела, о тужбама против поступања јавноправних тела, о тужба због пропуштања доношења појединачне одлуке или поступања јавноправног тела у законом прописаном року, о тужбама против управних уговора и извршавања управних уговора и у другим законом прописаним случајевима. Високи управни суд Републике Хрватске (члан 25) одлучује: о жалбама против пресуда управних судова и решења против којих је допуштена жалба, о законитости општих аката, о сукобу надлежности између управних судова и у другим законом прописаним случајевима.

Прекршајни судови: 1. суде у првом степену за све прекршаје, осим за оне за које је законом прописана надлежност тела државне управе; 2. одлучују о приговорима против прекршајних налога када је приговор поднет због одлуке о прекршајноправној санкцији, трошковима поступка, одузимању имовинске користи или одузимању предмета; 3. одлучују о жалби поднетој само због одлуке о прекршајноправним санкцијама, трошковима поступка, одузимању имовинске користи или одузимању предмета против одлуке о прекршају коју је донео суд или друго тело поступка само за прекршај или стицај прекршаја за које је као казна прописана само новчана казна до 15.000,00 куна; 4. одлучују о захтеву за обнову прекршајног поступка: а) у предметима у којима су судили, б) против правноснажних прекршајних налога овлашћених тужитеља ако је реч о прекршајима из стварне надлежности суда те ц) против свих правноснажних обавезних

прекршајних налога; 5. пружају правну помоћ према одредбама међународних уговора и Прекршајног закона; 6. обављају и друге послове прописане законом. Органи државне управе су надлежни да: 1. одлучују у првом степену о прекршајима када је то прописано посебним законом; 2. одлучују о захтевима за обнову прекршајног поступка: а) у предметима из своје надлежности те б) против правноснажних прекршајних налога

у предметима за које је за вођење прекршајног поступка предвиђено првостепено одлучивање тога тела државне управе; 3. обављају и друге послове прописане законом.

### **ПРИЛОГ 3:**

#### **Кључна питања за утврђивање циљева**

**Због чега је неопходно постићи жељену промену на нивоу друштва? (одговором на ово питање дефинише се општи циљ). Шта се предметном променом жели постићи? (одговором на ово питање дефинишу се посебни циљеви, чије постизање треба да доведе до остварења општег циља. У односу на посебне циљеве, формулишу се мере за њихово постизање).**

Жељену промену на нивоу друштва је неопходно постићи јер се овим законом јача владавина права, која се остварује, између осталог, кроз независност и механизам за остваривање пуног капацитета правосудног тела које је у административном смислу на челу судске власти. То ће створити услове за бољу и ефикаснију заштиту људских права грађана Републике Србије, јер владавина права на њима почива, а повећаће правну сигурност. Већа правна сигурност утицаће и на прилив, нарочито страних, инвестиција, јер страни инвеститори приликом одлучивања о инвестирању капитала посебно воде рачуна о правној сигурности. То ће водити ка повећању стандарда грађана и економском напретку Србије.

Посебни циљ који се жели постићи је успостављање сврисходног облика функционисања Високог савета судства кроз правни оквир који ће то омогућити, пре свега у односу на ширење надлежности у домену правосудне управе.

**Да ли су општи и посебни циљеви усклађени са важећим документима јавних политика и постојећим правним оквиром, а пре свега са приоритетним циљевима Владе?**

Циљеви су усаглашени са важећим документима јавних политика у овој области. То су:

- Стратегија развоја правосуђа за период 2020 – 2025. године („Службени гласник РС”, бр. 101 од 17. јула 2020, 18 од 11. фебруара 2022).

- Ревидирани акциони план за Поглавље 23: Правосуђе и основна права који је ревидиран 10. јула 2020. године;

- План рада Владе за 2023. годину.

**На основу којих показатеља учинка ће бити могуће утврдити да ли је дошло до остваривања општих односно посебних циљева?**

- показатељи који ће индиковати остваривање општих циљева су, добрим делом исти они који су резеврисани за нацрт Закона о судијама, а то су повећање броја изабраних судија на основу стручности и резултата рада за најмање 30% у односу на почетну вредност у 2023. године, у сегметну који се тиче квалитета изборних овлашћења која се преносе у искључиву надлежност Високог савета судства;

- обезбеђивање већих средстава (најмање 30%) за рад Високог савета судства како би се у административној канцеларији предметног правосудног тела ангажовао додатни стручни кадар са потребним компетенцијама за обављање додатних послова који су у

надлежности овог органа (нпр. надзор над применом одређених питања која су регулисана Судским пословником, и канцеларијски и теренски, нормативна инволвиратност као она у доношењу Судског пословника, тако и начелна одређена у односу на искључиву надлежност Министарства правде за доношење прописа);

- годишњи извештај о напретку Републике Србије о примени Закона о уређењу судова и осталих судских закона како би се утврдила правилна примена европских стандарда који се успостављају овим законом;

- број покренutih и окончаних корективних поступка који ће уследити услед вршења надзорних овлашћења Високог савета судства;

- статистички подаци о раду судова у Републици Србији који су садржани у извештајима Високог савета судства.

#### **ПРИЛОГ 4:**

### **Кључна питања за идентификовање опција јавних политика**

**Које релевантне опције (алтернативне мере, односно групе мера) за остварење циља су узете у разматрање? Да ли је разматрана „status quo” опција?**

Стратешким документима у овој области и Уставним законом није предвиђено разматрање алтернативних мера, односно групе мера, већ је као конкретна мера за остваривање општих и посебних циљева предвиђена израда Закона о уређењу судова којим ће се прецизно разграничити надлежност у области правосудне управе између Министарства правде и Високог савета судства.

**Да ли су, поред регулаторних мера, идентификоване и друге опције за постизање жељене промене и анализирани њихови потенцијални ефекти? Да ли су у оквиру разматраних опција идентификоване институционално управљачко организационе мере које је неопходно спровести да би се постигли посебни циљеви? Да ли се промена може постићи кроз спровођење информативно-едукативних мера?**

Поред регулаторних, предвиђене су и институционално управљачко организационе мере имајући у виду да ће Високи савет судства поред изборних овлашћења и дисциплинског поступка, сада покривати и надзор над применом Судског пословника, али и добар део нормативе за коју је иначе надлежан министар правде.

**Да ли су, поред рестриктивних мера (забране, ограничења, санкције и слично) испитане и подстицајне мере за постизање посебног циља?**

Стратешким документима у овој области није предвиђено разматрање подстицајних мера остваривање општих и посебних циљева.

**б) Да ли циљне групе и друге заинтересоване стране из цивилног и приватног сектора могу да буду укључене у процес спровођења јавне политике, односно прописа или се проблем може решити искључиво интервенцијом јавног сектора?**

Проблем се може решити искључиво интервенцијом јавног сектора имајући у виду циљеве који су предвиђени стратешким документима у овој области и

надлежностима органа јавне власти за њихову реализацију. Додатно у процесу спровођења Закона о уређењу судова, с обзиром на устројену транспарентност рада Високог савета судства могу учествовати и струковна удружења судија која ће утицати на ширење знања о новинама које доноси Закони и промену правне културе.

**Да ли постоје расположиви, односно потенцијални ресурси за спровођење идентификованих опција?**

У Високом савету судства постоје ограничени технички и људски ресурси за испуњавање циљева ради којих је израђен Закон о уређењу судова. Но, ангажовањем Министарства правде инфраструктурни изазов је превазиђен и у току је пресељење ВСС-а у нову зграду. Поред тога предвиђено је повећање броја запослених – 15 запослених, по звањима: - 5 виших саветника, - 5 самостална саветника, - 1 саветник - 4 референта, као и набавка додатне опреме у укупном износу: 2.000.000,00 динара, на годишњем нивоу (једнократна промена) од тога 15 радних станица (стабилни рачунари) – 1.800.000,00 динара и - пет штампача - 200.000,00 динара.

**Која опција је изабрана за спровођење и на основу чега је процењено да ће се том опцијом постићи жељена промена и остварење утврђених циљева?**

Изабрана је опција израде Закона о уређењу судова, јер је отклањање изазова у тренутним околностима и испуњавање препорука Венецијанске комисије, а пре свега активности које произлазе из стратешких докумената усвојених на нивоу Владе и резервисаних за Поглавље 23 није могуће без нормативног интервенисања.

## **ПРИЛОГ 5:**

### **Кључна питања за анализу финансијских ефеката**

**Какве ће ефекте изабрана опција имати на јавне приходе и расходе у средњем и дугом року? Да ли је финансијске ресурсе за спровођење изабране опције потребно обезбедити у буџету, или из других извора финансирања и којих? Колики су процењени трошкови увођења промена који проистичу из спровођења изабране опције (оснивање нових институција, реструктурирање постојећих институција и обука државних службеника) исказани у категоријама капиталних трошкова, текућих трошкова и зарада?**

За спровођење овог закона потребно је обезбедити средства у Буџету Републике Србије за већи број запослених и то – 15 запослених, по звањима: - 5 виших саветника, - 5 самостална саветника, - 1 саветник - 4 референта, као и набавка додатне опреме у укупном износу: 2.000.000,00 динара, на годишњем нивоу (једнократна промена) од тога 15 радних станица (стабилни рачунари) – 1.800.000,00 динара и - пет штампача - 200.000,00 динара.

**Како ће спровођење изабране опције утицати на међународне финансијске обавезе?**

Спровођење изабране опције неће имати утицаја на међународне финансијске обавезе.

**5) Да ли је могуће финансирати расходе изабране опције кроз редистрибуцију постојећих средстава?**

Расходе је могуће делимично финансирати из средстава који су остварени наплатом судских такси.

**6) Какви ће бити ефекти спровођења изабране опције на расходе других институција?**

Спровођење изабране опције неће имати утицаја на расходе других органа. Изабрана опција имаће утицаја на расходе Високог савета судства.

## **ПРИЛОГ 6:**

### **Кључна питања за анализу економских ефеката**

**Које трошкове и користи (материјалне и нематеријалне) ће изабрана опција проузроковати привреди, појединој грани, односно одређеној категорији привредних субјеката? Да ли изабрана опција утиче на конкурентност привредних субјеката на домаћем и иностраном тржишту (укључујући и ефекте на конкурентност цена) и на који начин? Да ли изабране опције утичу на услове конкуренције и на који начин? Да ли изабрана опција утиче на трансфер технологије и/или примену техничко-технолошких, организационих и пословних иновација и на који начин? Да ли изабрана опција утиче на друштвено богатство и његову расподелу и на који начин? Какве ће ефекте изабрана опција имати на квалитет и статус радне снаге (права, обавезе и одговорности), као и права, обавезе и одговорности послодаваца?**

Закон неће проузроковати материјалне и нематеријалне трошкове већ користи привреди, појединој грани, односно одређеној категорији привредних субјеката. Поред тога изабрана опција може утицати на конкурентност привредних субјеката на домаћем и иностраном тржишту (укључујући и ефекте на конкурентност цена), услове конкуренције, трансфер технологије и/или примену техничко-технолошких, организационих и пословних иновација, друштвено богатство и његову расподелу, квалитет и статус радне снаге (права, обавезе и одговорности), као и права, обавезе и одговорности послодаваца, јер ће доношењем овог закона бити повећана правна сигурност унапређењем владавине права кроз већу независност судства, што ће имати утицаја на привлачење, нарочито страних, инвестиција, а самим тим кроз веће инвестирање у привреду Републике Србије биће повећана и њена конкурентност.

## **ПРИЛОГ 7:**

### **Кључна питања за анализу ефеката на друштво**

**Колике трошкове и користи (материјалне и нематеријалне) ће изабрана опција проузроковати грађанима?**

Грађани ће имати користи, јер се надзор над делом послова правосудне управе проширује на рачун надлежности Високог савета судства, као органа који носи кључну одговорност за корективно устројавање рада судова као правосудних органа у домену унутрашњег рада. Прецизно устројен надзор и институционално инволвирање ВСС-а у нормативну надлежност Министарства правде гаранција је бољег нормирања организационо судске области од закона до подзаконских аката.

Да ли ће ефекти реализације изабране опције штетно утицати на неку специфичну групу популације и да ли ће то негативно утицати на успешно спровођење те опције, као и које мере треба предузети да би се ови ризици свели на минимум? На које друштвене групе, а посебно на које осетљиве друштвене групе, би утицале мере изабране опције и како би се тај утицај огледао (пре свега на сиромашне и социјално искључене појединце и групе, као што су особе са инвалидитетом, деца, млади, жене, старији преко 65 година, припадници ромске националне мањине, необразовани, незапослени, избегла и интерно расељена лица и становништво руралних средина и друге осетљиве друштвене групе)? Да ли би и на који начин изабрана опција утицала на тржиште рада и запошљавање, као и на услове за рад (нпр. промене у стопама запослености, отпуштање технолошких вишкова, укинута или новоформирана радна места, постојећа права и обавезе радника, потребе за преквалификацијама или додатним обукама које намеће тржиште рада, родну равноправност, рањиве групе и облике њиховог запошљавања и слично)? Да ли изабране опције омогућавају равноправан третман, или доводе до директне или индиректне дискриминације различитих категорија лица (нпр. на основу националне припадности, етничког порекла, језика, пола, родног идентитета, инвалидитета, старосне доби, сексуалне оријентације, брачног статуса или других личних својстава)? Да ли би изабрана опција могла да утиче на цене роба и услуга и животни стандард становништва, на који начин и у којем обиму? Да ли би се реализацијом изабраних опција позитивно утицало на промену социјалне ситуације у неком одређеном региону или округу и на који начин? Да ли би се реализацијом изабране опције утицало на промене у финансирању, квалитету или доступности система социјалне заштите, здравственог система или система образовања, посебно у смислу једнаког приступа услугама и правима за осетљиве групе и на који начин?

Изабрана опција неће штетно утицати на неку специфичну или осетљиву групу популације.

Изабрана опција може имати утицај на тржиште рада и запошљавање, као и на услове за рад (нпр. промене у стопама запослености, отпуштање технолошких вишкова, укинута или новоформирана радна места, постојећа права и обавезе радника, потребе за преквалификацијама или додатним обукама које намеће тржиште рада, родну равноправност, рањиве групе и облике њиховог запошљавања и слично); на цене роба и услуга и животни стандард становништва; на промену социјалне ситуације у неком одређеном региону или округу; на промене у финансирању, квалитету или доступности система социјалне заштите, здравственог система или система образовања, посебно у смислу једнаког приступа услугама и правима за осетљиве групе.

Доношењем овог закона биће повећана правна сигурност јер се унапређује владавина права кроз већу независност судства, што ће имати утицаја на привлачење, нарочито страних, инвестиција, а самим тим кроз веће инвестирање у привреду Републике Србије биће повећана и њена конкурентност. Повећањем инвестиција у

привреду Републике Србије биће повећан и број радних места, а самим тим и приход у буџету Републике Србије кроз опорезивање зарада и других прихода по основу рада, што ће омогућити и већа издвајања за систем социјалне заштите, здравственог система или система образовања.

Изабрана опција омогућава равноправан третман свих категорија лица.

Спроведен је тест утицаја на родну равноправност, где су сагледани потенцијални ефекти у циљу евентуалног спровођења детаљна анализе ефеката прописа у погледу родне равноправности.

Нацрт закона о уређењу судова неће утицати на свакодневни живот мушкараца и жена, имајући у виду да се њиме уређује оснивање, укидање, врсте, делокруг и стварна надлежност суда, унутрашње уређење суда, судска управа, судско особље, правосудна управа, обезбеђење суда и средства за рад судова. Имајући у виду предмет нацрта закона и садржину и природу одредаба овог закона, ни на који начин се не умањује нити утиче на неравноправност између жена и мушкараца у области правосуђа.

## **ПРИЛОГ 9:**

### **Кључна питања за анализу управљачких ефеката**

**Да ли се изабраном опцијом уводе организационе, управљачке или институционалне промене и које су то промене? Да ли постојећа јавна управа има капацитет за спровођење изабране опције (укључујући и квалитет и квантитет расположивих капацитета) и да ли је потребно предузети одређене мере за побољшање тих капацитета? Да ли је за реализацију изабране опције било потребно извршити реструктурирање постојећег државног органа, односно другог субјекта јавног сектора (нпр. проширење, укидање, промене функција/хијерархије, унапређење техничких и људских капацитета и сл.) и у којем временском периоду је то потребно спровести?**

За спровођење изабране опције биће предузете мере за побољшање капацитета Високог савета судства. За спровођење овог закона потребно је обезбедити средства у Буџету Републике Србије за већи број запослених и то – 15 запослених, по звањима: - 5 виших саветника, - 5 самостална саветника, - 1 саветник - 4 референта, као и набавка додатне опреме у укупном износу: 2.000.000,00 динара, на годишњем нивоу (једнократна промена) од тога 15 радних станица (стабилни рачунари) – 1.800.000,00 динара и - пет штампача - 200.000,00 динара.

**Да ли је изабрана опција у сагласности са важећим прописима, међународним споразумима и усвојеним документима јавних политика?**

Изабрана опција је усклађена са међународним стандардима што је и потврђено у мишљењима Венецијанске комисије, као Саветодавног тела Савета Европе у овој области и активностима из Ревидираног Акционог плана за Поглавље 23: Правосуђе и основна права. Документи јавних политика који налажу интервенисање у овом Закону јесу Национална стратегија развоја правосуђа, али и ревидирани АП за Поглавље 23.



**Да ли изабрана опција утиче на владавину права и безбедност? Да ли изабрана опција утиче на одговорност и транспарентност рада јавне управе и на који начин?**

Изабрана опција има за циљ јачање владавина права, која се остварује, између осталог, кроз независност и механизам за остваривање пуног капацитета правосудног тела које је у административном смислу на челу судске власти. То ће створити услове за бољу и ефикаснију заштиту људских права грађана Републике Србије, јер владавина права на њима почива, а повећаће правну сигурност. Већа правна сигурност утицаће и на прилив, нарочито страних, инвестиција, јер страни инвеститори приликом одлучивања о инвестирању капитала посебно воде рачуна о правној сигурности. То ће водити ка повећању стандарда грађана и економском напретку Србије.

Посебни циљ који се жели постићи је успостављање сврисходног облика функционисања Високог савета судства кроз правни оквир који ће то омогућити, пре свега у односу на ширење надлежности у домену правосудне управе.

**Које додатне мере треба спровести и колико времена ће бити потребно да се спроведе изабрана опција и обезбеди њено касније доследно спровођење, односно њена одрживост?**

Потребно је донети подзаконске акте за спровођење Закона у року од једне године од ступања на снагу Закона и изабрати све чланове Високог савета судства како би овај орган био конституисан и како би почела примена овог закона.

## **ПРИЛОГ 10:**

### **Кључна питања за анализу ризика**

**1) Да ли је за спровођење изабране опције обезбеђена подршка свих кључних заинтересованих страна и циљних група? Да ли је спровођење изабране опције приоритет за доносиоце одлука у наредном периоду (Народну скупштину, Владу, државне органе и слично)?**

За спровођење изабране опције обезбеђена је подршка свих кључних заинтересованих страна и циљних група још приликом израде Акта о промени Устава Републике Србије и Уставног закона, као и у процесу спровођења јавних консултација који је претходио изради Радног текста закона о судијама. Поред тога спровођење изабране опције је обезбеђено и кроз потврду Акта о промени Устава Републике Србије на референдуму који је одржан 16. јануара 2022. године, јер се Закон о судијама, Закон о уређењу судова, Закон о Високом савету судства, Закон о јавном тужилаштву и Закон о Високом савету тужилаштва доносе ради примене Акта о промени Устава.

Спровођење изабране опције представља приоритет за Народну скупштину, Владу и остале државне органе имајући у виду рок за доношење овог закона и почетак примене промена Устава.

**2) Да ли су обезбеђена финансијска средства за спровођење изабране опције? Да ли је за спровођење изабране опције обезбеђено довољно времена за спровођење поступка јавне набавке уколико је она потребна?**

За спровођење овог закона потребно је обезбедити средства у Буџету Републике Србије

### **3) Да ли постоји још неки ризик за спровођење изабране опције?**

Не постоји ризик за спровођење изабране опције.

### **Информације о спроведеним консултацијама**

Одржане су консултације током марта и априла 2022. године са представницима Високог савета судства, Врховног касационог суда, професуре и струковних удружења о начину рада радне групе која је припремила текстове судских закона и одредбама закона које је потребно ускладити са Актом о промени Устава Републике Србије.

Од 12. септембра 2022. године Министарство правде је започело презентације радних текстова судских закона у Београду, Новом Саду, Нишу, Крагујевцу, Пироту, на Златибору у оквиру којих је прибавило мишљење судија, представника струкованих удружења, професуре, адвокатуре и осталих правних професија о решењима која су садржана у радним текстовима судских закона.

Одржана је и јавна расправа на којој су све заинтересоване стране имале прилику да се изјасне о Нацрту закона о судијама (у даљем тексту: Нацрт закона).

Одбор за правни систем и државне органе Владе Републике Србије, на предлог Министарства правде на седници одржаној 12. децембра 2022. године утврдио је Програм јавне расправе о Нацрту закона о судијама.

Јавна расправа о Нацрту закона о судијама спроведена је у периоду од 12. децембра 2022. године до 15. јануара 2023. године, а текст Нацрта закона био је постављен на интернет страници Министарства правде и порталу Е – консултације. У току јавне расправе заинтересована лица су могла да доставе примедбе, предлоге, сугестије и коментаре и путем поште на адресу: Министарство правде, Београд, ул. Немањина бр. 22-26, или електронским путем на е-mail: [konsultacije@mpravde.gov.rs](mailto:konsultacije@mpravde.gov.rs). Током јавне расправе прикупљени су примедбе, предлози, сугестије и коментари од Полазника почетне обуке Правосудне академије, Форума судија Србије, Алумни клуба Правосудне академије, Центра за правосудна истраживања, Националног конвента за Преговарачко поглавље 23, Адвокатске коморе Србије, Удружења судија и тужилаца Србије, Удружења судија прекршајних судова Републике Србије, „Транспарентности Србија”, Предрага Димитријевића - судије Прекршајног апелационог суда, Срђана Голијанина.

У току јавне расправе одржани су и округли столови и то: 21. децембра 2022. године у Нишу, 23. децембра 2022. године у Крагујевцу, 26. децембра 2022. године у Новом Саду, 27. децембра 2022. године у Београду и 10. јануара 2023. године са представницима невладиних организација, амбасадорима држава чланица Европске уније и шефовима мисије Делегације Европске уније, Савета Европе и Организације за европску безбедност и сарадњу.

На округлим столовима су учествовали судије свих врста и степена судова, председници судова, представници Друштва судија Србије, Удружења јавних тужилаца и заменика јавних тужилаца Србије, Удружење судија прекршајних судова Републике Србије, Форума судија Србије, Партнери за демократске промене, Алумни клуба Правосудне академије, Асоцијације судијских помоћника, Центра за правосудна истраживања, представници амбасада држава чланица Европске уније, представници

међународних организација, професори правних факултета, адвокати и представници осталих правних професија, директор Правосудне академије, као и остале заинтересоване стране.

Министарство правде је анализирано све примедбе, предлоге и сугестије заинтересованих лица која су узела учешће у јавној расправи, на предложена решења у Нацрту закона.

Примедбе које су биле општег карактера или нису садржале конкретан предлог на сам текст Нацрта закона су размотрене, али нису посебно наведене у извештају.

Примедбе изнете у јавној расправи које су биле правно-техничког карактера су додатно размотрене кроз додатну правно-техничку редакцију текста Нацрта закона. Примедбе су одбијене јер нису усклађене са Јединственим методолошким правилима за израду прописа.

У поступку припреме Нацрта закона о уређењу судова остварена је сарадња са Европском комисијом за демократију путем права (Венецијанском комисијом). Нацрт закона о судијама је послат на мишљење Венецијанској комисији 12. септембра 2022. године и 15. новембра 2022. године. У припреми мишљења су учествовали експерти Венецијанске комисије: Мартин Куијер, заменик члана из Холандије, Карло Хеики Туори, почасни председник Венецијанске комисије из Финске, Регина Кинер, члан Венецијанске комисије из Швајцарске и Жан-Клод Шолзем, заменик члана Венецијанске комисије из Белгије. Одржавно је више консултативних састанака са експертима Венецијанске комисије и са представницима Секретаријата Венецијанске комисије.